

הלכות טמאת מת פרק יח

א. אדם שהאֵהיל בידו אחת על המת, והאֵהיל בשניה על הכלים, או שנגע במת, והאֵהיל על הכלים אם יש בידו פותח טפח, הכלים טמאין; ואם לאו, טהורין.

ב. וכן שני בתים, ובהן שני חציי זיתים, ופשט ידו לבית זה, וידו השניה לבית השני אם יש בידו פותח טפח, ערב את הטמאה, ונעשה הכל כאהל אחד, ונטמא הוא והבתים; ואם לאו, אינו מביא את הטמאה.

ג. אדם שהשקיף בעד החלון, והאֵהיל על הטמאה מביא את הטמאה לבית, ונטמא כל הבית; היה מטל על האסקפה, ומקצתו בתוך הבית ומקצתו בחוץ, והאֵהילה טמאה על מקצתו שבחוץ הבית טמא: מפני שהאדם חלול, ויש בו גבה טפח; וכיון שהאֵהילה טמאה עליו הרי זה כמאֵהיל עליה, ומביא את הטמאה.

ד. וכן אם היתה טמאה בבית, והאֵהילו טהורין על מקצתו שבחוץ הרי אלו טמאין: מפני שהוא כמאֵהיל על הטמאה; והאדם מביא ואינו חוצץ, כמו שבארנו.

ה. נושאי המת שעברו בו תחת האכסדרה, והגיף אחד מהן את הדלת, וסמכו במפתח, כדי שלא יטמא הבית, וכן אם היה אדם מבפנים או מבחוץ סומך הדלת אם יכול הדלת לעמד בפני עצמו, הבית טהור. ואם לאו, הבית טמא: שנמצא האדם, הוא שחצץ בפני הטמאה; והאדם והכלים מביאין ואינן חוצצין, כמו שבארנו.

ו. תנור שהוא עומד בתוך הבית, ועינו קמורה לחוץ, והאֵהילו נושאי המת על עינו הקמורה התנור טמא, והבית טהור: שהרי אין התנור גבוה מעל הארץ, כדי שיביא טמאה לבית.

ז. מגדל הבא במדה שהוא עומד בתוך הפתח, ונפתח לחוץ, וטמאה בתוכו הבית טהור; טמאה בבית, מה שבתוכו טמא: שהרי הוא פתוח, ובתוך הפתח; ודרך הטמאה לצאת, ואין דרכה להכנס.

ח. היתה מכני שלו משוכה לאחוריו, ויוצאת פחות מטפח, ואינה נשמטת, וטמאה שם בתוכה כנגד הקורות הבית טהור: שאף על פי שהיא יוצאה, אינה נשמטת, ואינה יוצאה טפח. והוא, שיהיה בה טפח על טפח על רום טפח חלול; אבל אם אין במכני חלל טפח הרי הטמאה רצוצה בתוך הבית, והבית טמא.

ט. היה המגדל עומד בתוך הבית, וטמאה בתוכו או בתוך התבה שלו אף על פי שאין ביציאתה פותח טפח, הבית טמא; טמאה בבית, מה שבתוכו טהור: שדרך הטמאה לצאת, ואין דרכה להכנס. כלים שבין המגדל ובין הארץ, ושבינו ובין הכותל, ושבינו ובין הקורות אם יש שם פותח טפח, טמאים. ואם לאו, טהורים שאני רואה את הקורות, כאלו הן יורדות וסותמות.

י. היתה טמאה תחת המגדל, בינו ובין הארץ, או בינו ובין הקורות, או בינו ובין הכותל בין שיש שם חלל טפח, בין שאין שם הבית טמא. היתה עומד באויר, וטמאה בתוכו כלים שבעביו טהורים; טמאה בעביו, כלים שבתוכו טהורים.

יא. כל שפועי אהלים, כאהלים. כיצד: אהל שהוא שופע ויורד וכולה עד כאצבע, וטמאה באהל כלים שתחת השפוע טמאים; טמאה תחת השפוע, כלים שבאהל טמאים.

יב. הטמאה מתוך השפוע הנוגע בו מתוכו, טמא טמאת שבעה. והנוגע בשפוע מאחוריו, טמא טמאת ערב: נעשה השפוע מאחוריו, כאלו הוא כלי שנגע באהל.

יג. היתה הטמאה על אחורי השפוע הנוגע בו מאחוריו, טמא טמאת שבעה; והנוגע בשפוע מתוכו, טמא טמאת ערב. כחצי זית מתוכו, וכחצי זית מאחוריו הנוגע בו בין מתוכו בין מאחוריו, טמא טמאת ערב; והאהל עצמו, טמא טמאת שבעה.

יד. היה כנף האהל מרדד על הארץ, וטמאה תחת כנף האהל הפרוס על הארץ, או על גבי הכנף טמאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת.

הלכות טמאת מת פרק יט

א. פורת שהיא מטלטל בארץ, והיא בתוך פתח הבית ופיה לחוץ, וכזית מן המת נתון תחתיה, או על גבה מבחוץ כל שהוא כנגד הזית בתחתיה או בגבה, טמא; וכל מה שבאזיר תוכה, טהור חוץ מבלי שהוא כנגד הטמאה; והבית טהור.

ב. היתה טמאה בבית, אין טמא אלא הבית; אבל כלים שבתוכה או תחתיה או על גבה, טהורים. היתה טמאה בתוכה, הכל טמא כל שבבית, וכל שבתוכה, וכל שעל גבה וכל שתחתיה כנגד הטמאה, כמו שבארנו.

ג. היתה גבוהה מן הארץ טפח, וטמאה תחתיה או בבית או על גבה הכל טמא: כל שבבית, וכל שתחתיה. אבל כל שבאזיר תוכה טהור, חוץ מבלי שהוא כנגד הטמאה.

ד. היתה הטמאה בתוכה, הכל טמא כל שבתוכה, וכל שבבית, וכל שתחתיה, וכל שעל גבה: שהכלים או האדם שנעשו אהל על הטמאה, או שהיתה הטמאה על גביהן מביאין ולא חוצצין, כמו שבארנו.

ה. במה דברים אמורים, בזמן שהיא כלי ומחלחלת. אבל אם היתה פחותה וסתם המקום הנפחת בקש, שהרי אינה כלי, או שהיתה אפוצה עד שלא יהיה בה חלל, אלא אטומה כדי שלא ימצא בה חלל טפח במקום אחד היתה גבוהה מן הארץ טפח, וטמאה תחתיה או בבית הרי הבית וכל שתחתיה טמאין, מפני שהוא אהל אחד; ותוכה וגבה טהור מפני שהוא אהל שלעץ, ואינו כלי. היתה טמאה בתוכה, אין טמא אלא תוכה; היתה על גבה, כנגדו עד לרקיע טמא.

ו. היתה מנחת על הארץ ופיה לחוץ, וכזית מן המת נתון תחתיה כנגדו עד התהום טמא; היה על גבה, כנגדו עד לרקיע טמא. היתה טמאה בבית, אין טמא אלא הבית; היתה הטמאה בתוכה, אין טמא אלא תוכה.

ז. פורת המטלטל בארץ בתוך הפתח, ופיה לפניו, והיא כלי שלם וחלולה, וכזית מן המת נתון תחתיה או על גבה מבחוץ

כָּל שֶׁהוּא כִּנְגֵד הַזֵּית בְּתַחְתִּיהָ אוֹ בַּגָּבַהּ, טָמֵא; וְכָל מֶה שֶׁבְּאֹיֹר תּוֹכָה, טָהוֹר חוּץ מִכִּנְגֵד הַטָּמֵא; וְהַבֵּית טָהוֹר. הִיְתָה טָמֵאָה בְּתוֹכָהּ, אוֹ בְּבֵית הַכֹּל טָמֵא.

ח. הִיְתָה גְבוּהָה מִן הָאָרֶץ טָפַח, וְטָמֵאָה תַּחְתִּיהָ אוֹ בְּתוֹכָהּ אוֹ עַל גָּבַהּ, אוֹ בְּבֵית הַכֹּל טָמֵא: כָּל שֶׁבְּבֵית וְכָל שֶׁתַּחְתִּיהָ, מִפְּנֵי שֶׁהִיא וְהַבֵּית פֶּאֱהֵל אֶחָד; וְכָל שֶׁעַל גָּבַהּ וְכָל שֶׁבְּתוֹכָהּ, שֶׁהַכֹּלִי מֵבִיא אֶת הַטָּמֵאָה וְאִינוֹ חוֹצֵץ, כִּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר.

ט. הִיְתָה פְּחוּתָהּ וּפְקוּקָה בְּקֶשׁ, אוֹ אֶפְסוּצָה, וּגְבוּהָה מִן הָאָרֶץ טָפַח, וְטָמֵאָה תַּחְתִּיהָ אוֹ בְּבֵית אוֹ בְּתוֹכָהּ הַכֹּל טָמֵא, חוּץ מֵעַל גָּבַהּ. הִיְתָה טָמֵאָה עַל גָּבַהּ, כִּנְגֵדוֹ בְּלֶבֶד עַד לְרִקְיעַ טָמֵא; אֲבָל תּוֹכָהּ וְתַחְתִּיהָ וְהַבֵּית כָּל מֶה שֶׁבֵּהֶן טָהוֹר, מִפְּנֵי שֶׁאֵינָהּ כֹּלִי חוֹצֵצַת.

י. הִיְתָה מְנַחֵת עַל הָאָרֶץ, וּפִיָּה לִפְנִים, וְכַזֵּית מִן הַמַּת נִתּוֹן תַּחְתִּיהָ כִּנְגֵדוֹ עַד הַתְּהוֹם טָמֵא; הִיְתָה עַל גָּבַהּ, כִּנְגֵדוֹ עַד לְרִקְיעַ טָמֵא; הִיְתָה הַטָּמֵאָה בְּתוֹכָהּ, אוֹ בְּבֵית תּוֹכָהּ וְהַבֵּית טָמֵאִים.

יא. כּוֹרֵת שֶׁהִיא בְּתוֹךְ הַבֵּית, וְהִיא מְמַלְאָה אֶת כָּל גָּבַהּ הַבֵּית, וּפִיָּה לְמַעְלָה לְקוֹרוֹת הַבֵּית, וְאֵין בִּינָה לְבֵין הַקּוֹרוֹת פּוֹתַח טָפַח, וְטָמֵאָה בְּתוֹכָהּ הַבֵּית טָמֵא; טָמֵאָה בְּבֵית, מֶה שֶׁבְּתוֹכָהּ טָהוֹר: שְׁדֵרֶךְ הַטָּמֵאָה לָצֵאת לְתוֹךְ הַבֵּית בְּפָחוֹת מִטָּפַח, וְאֵין דִּרְכָּה לְהַכְנִס בֵּין שֶׁהִיְתָה עוֹמֶדֶת, בֵּין שֶׁהִיְתָה מְטָה עַל צֵדָה וּפִיָּה לְכוֹתֵל וּבִינָה וּבֵין הַכוֹתֵל פָּחוֹת מִטָּפַח, בֵּין שֶׁהִיְתָה כּוֹרֵת אַחַת, בֵּין שֶׁהָיוּ שְׁתֵּים זֶה עַל גִּבִּי זֶה וְאֵין בֵּין הָעֲלִיוֹנָה וְלַקּוֹרוֹת אוֹ לְכוֹתֵל פּוֹתַח טָפַח.

יב. הִיְתָה עוֹמֶדֶת בְּתוֹךְ הַפֶּתַח וּפִיָּה לְמַעְלָה, וְאֵין בִּינּוֹ לְבֵין הַמְּשָׁקוּף פּוֹתַח טָפַח, וְטָמֵאָה בְּתוֹכָהּ הַבֵּית טָהוֹר; טָמֵאָה בְּבֵית, מֶה שֶׁבְּתוֹכָהּ טָמֵא: שְׁדֵרֶךְ טָמֵאָה לָצֵאת, וְאֵין דִּרְכָּה לְהַכְנִס.

יג. כּוֹרֵת חֲלוּלָה שֶׁהִיא כֹּלִי שָׁלֵם, וְהִיְתָה מְנַחֵת עַל צֵדָה בְּאֹיֹר, וְכַזֵּית מִן הַמַּת נִתּוֹן תַּחְתִּיהָ אוֹ עַל גָּבַהּ כָּל שֶׁהוּא כִּנְגֵד הַזֵּית בְּתַחְתִּיהָ וּבַגָּבַהּ, טָמֵא; וְכָל מֶה שֶׁבְּאֹיֹר תּוֹכָהּ, טָהוֹר אֲלָא כִּנְגֵד הַטָּמֵאָה; וְכָל שֶׁאֵינוֹ כִּנְגֵד הַטָּמֵאָה בְּתוֹכָהּ, טָהוֹר. הִיְתָה טָמֵאָה בְּתוֹכָהּ, הַכֹּל טָמֵא: כָּל מֶה שֶׁבְּתוֹכָהּ, וְכָל שֶׁכִּנְגֵד הַטָּמֵאָה לְמַעְלָה עַל גָּבַהּ, אוֹ לְמַטָּה תַּחְתִּיהָ.

יד. הִיְתָה גְבוּהָה מִן הָאָרֶץ טָפַח, וְטָמֵאָה תַּחְתִּיהָ אוֹ עַל גָּבַהּ כָּל שֶׁתַּחְתִּיהָ טָמֵא, וְכָל שֶׁעַל גָּבַהּ טָמֵא, אֲבָל כָּל שֶׁבְּתוֹכָהּ טָהוֹר, חוּץ מִכֹּלִי שֶׁהוּא כִּנְגֵד הַטָּמֵאָה. הִיְתָה טָמֵאָה בְּתוֹכָהּ, הַכֹּל טָמֵא כָּל מֶה שֶׁבְּתוֹכָהּ, וְכָל שֶׁתַּחְתִּיהָ, וְכָל שֶׁלְּמַעְלָה עַל גָּבַהּ: שֶׁהַכֹּלִים מֵבִיאִין וְאֵינֶן חוֹצֵצִין, כִּמוֹ שֶׁבְּאֶרְנּוֹ.

טו. לְפִיכֶךְ אִם הִיְתָה כּוֹרֵת זֶה הַמְּטִלֵת עַל הָאָרֶץ פְּחוּתָהּ וּפְקוּקָה בְּקֶשׁ, אוֹ שֶׁהִיְתָה בָּאָה בְּמִדָּה, וְכַזֵּית מִן הַמַּת נִתּוֹן תַּחְתִּיהָ כִּנְגֵדוֹ עַד הַתְּהוֹם טָמֵא; עַל גָּבַהּ, כִּנְגֵדוֹ עַד לְרִקְיעַ טָמֵא; בְּתוֹכָהּ, אֵין טָמֵא אֲלָא תּוֹכָהּ. הִיְתָה גְבוּהָה טָפַח מֵעַל הָאָרֶץ, וְטָמֵאָה תַּחְתִּיהָ תַּחְתִּיהָ בְּלֶבֶד טָמֵא; בְּתוֹכָהּ, תּוֹכָהּ בְּלֶבֶד טָמֵא; עַל גָּבַהּ, כִּנְגֵדוֹ עַד לְרִקְיעַ טָמֵא. שֶׁכֶּבֶר בְּאֶרְנּוֹ שְׁכָלִי עֵץ הַבָּא בְּמִדָּה פֶּאֱהֵל הוּא חָשׁוּב, לֹא כֹּכְלִים; וְלְפִיכֶךְ חוֹצֵץ.

טז. כּוֹרֵת שֶׁהִיא כֹּלִי שָׁלֵם, וְהִיא יוֹשֶׁבֶת עַל שׁוּלְיָהּ לְאֹיֹר, וְטָמֵאָה תַּחְתִּיהָ אוֹ בְּתוֹכָהּ אוֹ עַל גָּבַהּ טָמֵאָה בּוֹקֶעֶת וְעוֹלָה

בוקעת ויורדת. אבל אם היתה גבוהה טפח, או מכסה, או כפויה על פיה, וטמאה תחתיה או בתוכה או על גבה הכל טמא: כל שבתוכה, וכל שתחתיה; וכל שעל גבה, אם היתה הטמאה למטה שהכלי המאהיל מביא את הטמאה ואינו חוצץ, כמו שבארנו.

יז. לפיכך אם היתה פחותה ופקוקה בקש, או באה במדה, וטמאה תחתיה או בתוכה או על גבה טמאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת. ואם היתה גבוהה טפח, וטמאה תחתיה תחתיה בלבד טמא. היתה טמאה בתוכה או על גבה, כנגדו עד לרקיע טמא; וכלים שתחתיה טהורין, מפני שהיא אהל וחוצצת.

יח. גמל שהוא עומד באויר טמאה תחתיו, כלים שעל גביו טהורין; טמאה על גביו, כלים שתחתיו טהורין. הנה רובץ וטמאה תחתיו, הרי זו בוקעת ועולה בוקעת ויורדת; וכן אם היתה טמאה רצוצה תחת רגלו, או על גב רגלו הרי זו בוקעת ועולה ובוקעת ויורדת.

יט. כבר בארנו בנזירות, שאם היה הנזיר וכזית מן המת תחת הגמל, או תחת המטה וכיוצא בה משאר הכלים אף על פי שנטמא טמאת שבעה, אינו מגלח. ומשם אתה למד שכל אלו ההלכות האמורות בטמאת אהלים הנעשים מן האדם, או מן הבהמה, או מן הכלים הכל מדברי סופרים, מהן דברי קבלה ומהן גזרות והרחקות; ולפיכך אין הנזיר מגלח עליהן, ואין חיבין עליהן פרת על ביאת מקדש, או אכילת קדשיו. ואין הדברים כלן אמורין אלא לענין טמאת תרומה וקדשים בלבד, כמו שבארנו.

הלכות טמאת מת פרק ב

א. שלושה דברים מצילין באהל המת צמיד פתיל, ואהליו, ובלועין. הבלועין מצילין על הטהורים, שלא יטמאו; ומונעין הטמאה, שלא תצא ותטמא. אבל צמיד פתיל ואהליו מצילין על הטהורים, שלא יטמאו; ואינן מונעין את הטמאה, שלא תצא ותטמא את אחרים.

ב. כיצד: בית טמא שיש בו כלי מקף צמיד פתיל, כל שבתוך הכלי טהורין; וכן אם היה שם אהל בתוך הבית, כל הכלים שבתוך האהל טהורין. אבל אם היה כזית מן המת נתון בכלי, ומקף עליו בצמיד פתיל, והכניסו לבית הבית טמא; וכן אהל בתוך אהל, וכזית מן המת באהל הפנימי כל הכלים שבאהל החיצון טמאים.

ג. אבל הבלועין מצילין על הטהורים, ומונעין את הטמאה. כיצד: כלב שאכל בשר המת, ונכנס לבית הבית טהור; בלע טבעת, אפלו אדם שבלע טבעת, ונכנס לאהל המת אף על פי שננטמא טמאת שבעה, הטבעת טהורה.

ד. וכן כל הבלועין בחיה ובבהמה ובעופות ובדגים, מצילין כל זמן שהן חיים; ואם מתו, ובשר המת בתוך מעיהן, או הכלים הרי הן כמו שאינו בלוע. נשחט רב אחד בעוף, ורב שנים בבהמה אף על פי שעדין הן מפרכסין הרי הן כמתים, ואינן

מצילין על הפלים הבלועין, ולא מונעין את הטמאה שבתוך מעיהן שלא תטמא.

ה. וכמה תשעה הטמאה במעיהן, ותהיה מטמאה כשימותו בכלב, שלושה ימים מעת לעת; ובשאר בהמה וחיה ועופות ודגים, יום אחד מעת לעת. במה דברים אמורים, בשנשאר בשר המת בתוך מעיהן; אבל זאב שבלע תינוק, והקיא דרך בית הרעי הבשר טהור, והעצמות בטמאתן.

ו. אין הבלועין נצולין אלא בבטן נפש חיה, כמו שבארנו; אבל הבלועין בגוף הפלים והאבנים, אינן נצולין. פיצד: כוש שנבלעה בו הצנורה שלמתכת, ומלמד שנבלע בו הדרבן, ולבנה שהיתה טבעת מבלעת בתוכה, ונכנסו לאהל המת נטמאו, אף על פי שאינן נראין, והרי הן מחפין: שאין הבלועין בפלים נצולין, אלא בצמיד פתיל. וכן מחט או טבעת שהיו מבלעין בטפלת התנור, ונטמא התנור באהל המת, או שנפלה טמאה לאוירו נטמאו הפלים שבתוך הטפלה; ואם היה התנור מקף בצמיד פתיל הואיל והתנור טהור, אף הפלים המבלעין בטיט שעל גביו טהורין.

ז. וכן חבית המקפת צמיד פתיל, והיתה מחט או טבעת במגופת החבית מצדה הרי אלו טמאין, ואינן נצולין באהל המת. היו במגופת החבית מכנגד פיה אם היו נראין לתוך החבית ואינן יוצאין לאוירה, טהורין; ואם יצאו לאוירה, טמאין שאין כלי חרס המקף צמיד פתיל מציל על הפלים שבתוכו, כמו שיתבאר. ואם יש תחתיהן בקלפת השום אף על פי שהן שוקעין לתוך אוירה, הרי אלו טהורין.

ח. כל הבלועין בקרקעיתו שלבית הרי הן טמאין, ואינן נצולין: שקרקע האהל כמוהו, עד התהום מה שאין כן בכותליו, כמו שיתבאר. פיצד: הטמאה בבית, וכלים טמונים בקרקעו אפלו תחת מאה אמה, טמאים. ואם יש במקומן טפח על טפח טהורין, שהרי הן תחת אהל אחד. למה זה דומה: לעליה שעל גבי הבית, וטמאה בעליה שהבית טהור.

ט. וכן אם חלק הבית במחצה מכלפי ארצו, והיתה הטמאה בין המחצה והארץ כלים שבבית למעלה מן המחצה טמאין, שאין האהלים מונעין את הטמאה כמו שבארנו. היתה הטמאה למעלה מן המחצה כלים שבין המחצה והארץ טהורין, שהאהל מציל; ואם אין בין המחצה והארץ גבה טפח הרי הן בטמונים בקרקע הבית, וטמאים.

י. ביב שהוא קמור תחת הבית, ויש בו פותח טפח, ויש בפתחו שהוא חוץ לבית פותח טפח, והיתה טמאה בתוכו הבית טהור; היתה טמאה בבית, מה שבתוכו טהור.

יא. היה בו פותח טפח, ואין ביציאתו פותח טפח, והיתה טמאה בתוכו הבית טמא; טמאה בבית מה שבתוכו טהור, שאין דרכה שלטמאה להפנס. אין בו פותח טפח, ואין ביציאתו פותח טפח טמאה בתוכו, הבית טמא, כאלו היא בתוך הבית; טמאה בבית, מה שבתוכו טמא מפני שהן ככלים הטמונים בקרקע, וקרקע הבית כמוהו עד התהום.

יב. שתי חביות, וכחצי זית בכל אחת, ומקפות צמיד פתיל,

וּמִנְחוֹת בְּתוֹךְ הַבַּיִת הֵן טְהוֹרוֹת, שְׁאִין חֲצִי שְׁעוֹר מִטָּמֵא;
וְהַבַּיִת טָמֵא שֶׁהָרִי יֵשׁ בַּבַּיִת כְּזֹת, וְאִין צָמִיד פְּתִיל לְטָמְאָה.
וְאִין מִטְמְאוֹת מִחֲמַת הַבַּיִת, שֶׁהָרִי הֵן מְקוֹפּוֹת צָמִיד פְּתִיל.
נִפְתָּחָה אַחַת מֵהֶן הִיא וְהַבַּיִת טָמֵאִין, וְחִבְרָתָה טְהוֹרָה.

יג. וְכֵן שְׁנֵי חֲדָרִים שֶׁהֵן פְּתוּחִים זֶה לָזֶה וְלַבַּיִת, וְכַחֲצֵי זֵית
בַּפְּנִימִי אוֹ בְּאֻמְצָעִי, וְכַחֲצֵי זֵית בְּחִיצוֹן הַחִיצוֹן טָמֵא, וְהַפְּנִימִי
וְהָאֻמְצָעִי טְהוֹרִין; כַּחֲצֵי זֵית בַּפְּנִימִי, וְכַחֲצֵי זֵית בְּאֻמְצָעִי
הַפְּנִימִי טְהוֹר, וְהָאֻמְצָעִי וְהַחִיצוֹן טָמְאִים: שְׁדֶּרֶךְ הַטָּמְאָה
לְיָצֵאת, וְאִין דְּרֹכָה לְהִכָּנֵס.